

Opgelet: CE-markering is geen garantie voor een veilige machine in de gebruikersomgeving!

Jan Gerrits - Senior adviseur veiligheid TCPM

“Naar deze machine hoeven we niet te kijken, want deze is toch geleverd met CE-markering door de fabrikant.” Deze opmerking hoor ik vaak als ik een Risicobeoordeling en Inventarisatie (RI&E) uitvoer op de machines in een productieomgeving bij een gebruiker van machines. Het is een veel verbreid misverstand dat machines die met een CE-markering zijn geleverd geen verdere acties nodig hebben (bij de gebruiker van die machines), en dus zonder omkijken ter beschikking worden gesteld in een productieomgeving. De kennis over verantwoordelijkheden op het gebied van machineveiligheid is vaak ontoereikend.

De wetgeving op het gebied van machineveiligheid is zo opgezet, dat de fabrikant van een machine het product moet ontwerpen en uitvoeren volgens allerlei veiligheidseisen. Dit betekent dat de fabrikant, met behulp van een risicobeoordeling, gevarenrisico's van de machine zal moeten proberen op te lossen door het:

1. implementeren van constructieve oplossingen;
2. toevoegen van afschermingen en extra beveiligingen;
3. gebruikers waarschuwen en informeren voor wat betreft restrisico's, die niet constructief kunnen worden voorkomen of worden afgeschermd.

Dit betekent dat de fabrikant een overzicht moet geven aangaande de risico's waarvoor hij geen oplossing heeft kunnen verwezenlijken. De vernieuwde machinerichtlijn 2006/42/EG vermeldt in bijlage I, 1.7.4, dat een overzicht van restrisico's onderdeel moet zijn van de gebruiksaanwijzing.

Opmerking: Niet alle fabrikanten gaan even netjes om met de eisen uit de machinerichtlijn. Tot mijn verbazing deelde mij een fabrikant van machines recentelijk mee, dat hij CE-markering meeleverde tegen een meerprijs. Dus je kon een machine kopen zonder CE-markering en met CE-markering. Hij nam dit risico, want hij had sinds de invoering van CE-markering nog nooit een inspectie gehad en dat had hem al genoeg meerwerk opgeleverd.

Zodra een machine met CE-markering aankomt bij de gebruiker mag deze niet direct in gebruik worden gesteld overeenkomstig de wetgeving. Het ARBO-besluit eist een RI&E, waarbij rekening moet worden gehouden met de omstandigheden en de omgeving waarin de machine wordt gebruikt. Vanzelfsprekend zijn de restrisico's zoals deze zijn vermeld

in de gebruiksaanwijzing van de fabrikant ingangrisico's in de productieomgeving van de gebruiker. Op basis van deze RI&E moet de gebruiker de nodige maatregelen treffen om de machine zo veilig mogelijk ter beschikking te stellen van de bedieners van machines, inclusief reiniging, onderhoud en reparatie. Bewijsbaar. Dit betekent dus een adequate borging op het gebied van veiligheid bij de gebruiker, continue tijdens het aanbieden van de machine.

Er kunnen bij de RI&E van de machine bij de gebruiker zelfs dusdanige afwijkingen worden geconstateerd, dat het onverantwoordelijk is om een machine, geleverd met CE-markering, in gebruik te nemen. De oplossingen op het gebied van veiligheid van de fabrikant stroken dan niet met de eisen voor CE-markering. De restrisico's voor veiligheid en gezondheid kunnen dan zo groot zijn en blijven, dat het wettelijk zelfs niet toegestaan kan worden dat de machine in gebruik wordt gesteld. Maar meestal begint de gebruiker zelf wijzigingen aan te brengen en probeert alsnog een machine redelijk veilig te krijgen. Maar dit is en blijft vaak klungelwerk.

Voorbeeld: Een fabrikant levert een machine af met een overzicht van restrisico's. Daaruit blijkt dat er op verschillende locaties van de machine verbrijzeling en afsnijden van ledematen mogelijk is. Hij schermt dit af met afneembare afschermingen, zonder detectie. In de gebruiksaanwijzing vermeldt hij vervolgens dat het verboden is om deze machine zonder afscherming te gebruiken. U kunt wel nagaan wat er in de praktijk gebeurt met een dergelijke afscherming.

De volgende boodschap wil ik meegeven aan gebruikers van machines:

- Zorg voor een goede ingangsverificatie om zeker te stellen dat een machine voldoet aan de eisen voor CE-markering
- Wettelijk maakt de CE-markering deel uit van machinelevering. Een levering is pas compleet als de machine ook voldoet aan alle eisen.
- Een RI&E, met de daarbij behorende oplossingen op het gebied van veiligheid, zijn verplicht voor ingebruikname van een machine.

Conclusie: Zorg dat u als gebruiker, een machine met CE-markering ontvangt die CE waardig is en zorg dat u ook uw wettelijke verplichtingen nakomt bij een nieuw geleverde machine voor ingebruikname.